

NACRT REZOLUCIJE ZA KONFERENCIJU

INTERNACIONALNI ZAKONIK O UPRAVLJANJU DISTRIBUCIJOM I UPOTREBOM PESTICIDA

Vjećeslav Pavlek

KONFERENCIJA

znajući da je povećanje proizvodnje hrane visoko prioritetna potreba u mnogim dijelovima svijeta i da se ta potreba ne može ostvariti bez upotrebe potrebnih poljoprivrednih ulaganja pesticida;

znajući da FAO-studija imenom "Poljoprivreda-prema 2000" predviđa stalni porast upotrebe pesticida u svijetu;

uvjereni da takav porast upotrebe pesticida ima mjesto unatoč potrebnih intenzivnih paralelnih napora za uvođenje bioloških i kompleksnih mjera za kontrolu bolesti;

uzevši u obzir da pesticidi mogu biti opasni za ljude i životnu sredinu i da neposrednu akciju moraju poduzeti svi koje to zanima uključivši vlade, proizvođače, trgovinu i korisnike, da se eliminiraju, kolikogod je to moguće s obzirom na njihovu opasnost, nerazboriti rizici, ne samo u zemlji porijekla nego i u zemljama u koje se pesticidi izvoze;

znajući da su zahtjevi za sigurnost primjerene upotrebe pesticida u nekim razvijenim zemljama doveli do usvajanja kompleksa sistema regulacije obaveznih mehanizama, a da mnoge druge zemlje nemaju takovih mehanizama niti nužnog zakonodavstva, regulacije u infrastrukturi za kontrolu uvoza, raspolaganja, trgovine i upotrebe pesticida;

uvjereni da su potrebni dodatni naponi da se te zemlje osposobe za efikasniju kontrolu pesticida, za procjenu opasnosti koje mogu nastati njihovom upotrebom ili zloupotrebom;

znajući da dobrovoljni internacionalni zakonik o upotrebljavanju bazira na internacionalno prihvaćenim tehničkim uputstvima, može dati praktični temelj za kontrolu pesticida, osobito u zemljama koje nemaju adekvatnu registraciju pesticida i shemu kontrole;

znajući da je jedan takav Zakonik revidiran i odobren na osmom zasjedanju Komiteta za poljoprivredu i na 87-m zasjedanju Savjeta;

imajući nadalje zaključke i preporuke tih tijela;

1. **ovim usvaja dobrovoljni Internacionalni zakonik o upravljanju distribucijom i upotrebom pesticida koji je priložen aneksu ove rezolucije;**
2. **preporuča** da sve članice nacije podupru primjenu tog zakona u interesu sigurnije i efikasnije upotrebe pesticida i u interesu povećanja proizvodnje hrane;
3. **moli** vlade da svrate pozornost na Zakon, u suradnji s generalnim direktorom FAO-a, koji će povremeno izvještavati Komitet za poljoprivredu;
4. **poziva** druge agencije Ujedinjenih Nacija i druge internacionalne organizacije da surađuju na tom nastojanju u svojstvu odgovarajućim krugovima kompetencije.

Anex rezolucije / 85

INTERNACIONALNI ZAKONIK O UPRAVLJANJU DISTRIBUCIJOM I
UPOTREBOM PESTICIDA

UVOD

Akcija FAO-a da izradi, u konzultaciji s određenim agencijama ujedinjenih nacija i drugim organizacijama, Internacionalni zakonik o upravljanju distribucijom i upotrebom pesticida, proučava i prati mnoge druge događaje, neke već 25 godina. Svi ti događaji bili su usmjereni na korist internacionalnoj zajednici i u svrhu povećanja internacionalnog povjerenja u raspolaganje, regulaciju, trgovinu i upotrebu pesticida za unapređivanje poljoprivrede, narodnog zdravlja i osobni probitak.

Jedna je od osnovnih funkcija Zakonika, koji je dobrovoljan po prirodi, da služi kao temelj podataka, barem djelomično dok zemlje ne organiziraju adekvatnu regulaciju infrasreukture za pesticide.

Generalni direktor FAO-a je 1981. rekao da Zakonik može pomoći u svladavanju brojnih poteškoća u vezi s pesticidima. FAO — okrugli stol eksperata o standardima, specifikaciji, registraciji potreba i primjeni pesticida na sastanku 1982. zaključio je da se aktivnosti uključujući izvoz i uvoz pesticida i njihova sigurna mogu najbolje obavljati usvajanjem Zakonika o upravljanju. Zatim je radni kapacitet prerađen za drugu FAO-vu upravnu konzultaciju o internacionalnom usklađivanju potreba registracije pesticida u Rimu 11.—15. listopada 1982. Formalna odluka da se izradi Zakonik donesena je na konzultaciji koju je preporučio FAO u sporazumu s odgovarajućim organizacijama i tijelima UN i internacionalnim organizacijama izvan UN sistema, pa je izrađen nacrt Zakonika (1).

Neke vlade i organizacije izrazile su zabrinutost o posjedovanju i ponudi pesticida zemljama koje nemaju infrastruktura za registraciju pesticida da bi se osigurala njihova bezopasna efektivna primjena. Treba spomenuti da je razvoj racionalnih regulatornih programa prioritetna aktivnost FAO na tom području. Isto tako može postojati mogućnost da rezidui nekog pesticida koji se upotrebljavaju nisu dovoljni u nekoj zemlji a nalaze se u uvezenim poljoprivrednim proizvodima iz drugih zemalja gdje upotreba tih pesticida nije ograničena. Međutim poznato je da je nemoguće eliminirati sve takve slučajeve u svrhu kontrole raznih bolesti ali važno je svakako nastojati da se pesticidi upotrebljavaju samo u skladu s dobrom i poznatom praksom. Istovremeno je važno da industrijski razvijene zemlje svrate pozornost u svojim regulatornim aktivnostima na rezidue, kontrolu bolesti zemalja u razvoju i djelomično na potrebe zemalja u tropskim regijama.

Zbog nepostojanja efektivne registracije pesticida i vladine infrastrukture za kontrolu korisnosti pesticida, neke zemlje uvozeći pesticide moraju se pouzdati na industriju pesticida kako bi sačuvale sigurnost vlastite distribucije i upotrebe pesticida. U tim slučajevima strani proizvođači, izvoznici i uvoznici kao i lokalni proizvođači, sastavljači uputa, distributeri i pakeri i korisnici moraju prihvatiti udio odgovornosti za sigurnu i efikasnu distribuciju i upotrebu.

Treba razmotriti ulogu zemalja izvoznica. Velika važnost pridaje se za regulacijom izvoza pesticida iz zemalja proizvođača. Općenito je prihvaćeno da neko poduzeće ne bi trebalo trgovati pesticidima bez vlastitog temeljitog suda o vrijednosti uključivši svaki rizik.

U svakom slučaju, činjenica da proizvod nije upotrebljavan ili registriran u zemlji izvoznici odlučujući i važan razlog za zabranu izvoza tog proizvoda.

Zemlje u razvoju su većinom smještene u tropskim i semitropskim regijama. Njihovi klimatski, ekološki, agronomski, socijalni, ekonomski i uvjeti sredine, te iz toga problemi njihovih bolesti obično su potpuno različiti od onih dominantnih u zemljama koje proizvode i izvoze pesticide. Vlada zemlje izvoznice prema tome ne može prosuđivati o prikladnosti, efikasnosti, sigurnosti ili sudbini pesticida u uvjetima zemlje u kojoj će konačno biti upotrebljavani. Dakle sud o tome moraju donijeti odgovarajući autoriteti zemlje uvoznice u konzultaciji s industrijom i drugim autoritetima u svijetlu naučnog procjenjivanja u koje treba biti uključeno i detaljno znanje o uvjetima u zemlji primjene.

Izvoz u zemlje u razvoju pesticida koji su zabranjeni u jednoj ili više drugih zemalja ili čija upotreba je strogo ograničena u nekoj industrijskoj zemlji treba biti predmet javne brige koja vodi intenzivnoj diskusiji pri čemu zemlja izvoznica treba preuzeti odgovornost za trgovinu i upotrebu tih proizvoda u zemlji izvoznici. U tom pogledu važno je spomenuti da li su pesticidi zabranjeni zbog toksikoloških ili socijalnih razloga ili zbog zaštite okoline. Valjani i odgovarajući toksikološki razlozi zabrane proizvoda su od interesa, iako ne i jednake važnosti, za mnoge zemlje. Konačno, takve proizvode ne treba izvoziti ili uvoziti bez brižljivog razmatranja toksikoloških opasnosti za one koji su im izloženi.

Iako Zakonik ne može riješiti sve probleme, ipak može započeti put definiranja i objašnjavanja odgovornosti raznih strana koje djeluju u razvoju, distribuciji i upotrebi pesticida i dobrim dijelom mogu biti od koristi u zemljama koje još nemaju kontrolu. U zemlji gdje postoji propis o upotrebi pesticida, potreba Zakonika o upravljanju će biti očigledno manje nego tamo gdje nema operacijskih postupaka.

Zakonik o upravljanju nije samo kratki ili jednostavni dokument; uglavnom zbog svoje prirode, karakteristike i učinci pesticida su različiti i zato zahtijevaju temeljito ispitivanje. Osim toga oštri zahtjevi javnosti za zabranom ili ograničenjem upotrebe nekih efikasnih i veoma potrebnih pesticida su česti zbog nedovoljnog poznavanja mnogih važnih razloga. Svrha tog dokumenta je prije svega da pruži javnosti osnovni vodič na tom području.

Član 1. Predmet Zakonika

- 1.1. Predmet ovog Zakonika je odrediti odgovornosti i uvesti dobrovoljne standarde u sve javne i privatne ustanove koje se bave distribucijom i upotrebom pesticida naročito gdje ne postoji, ili je neadekvatan, nacionalni zakon o regulaciji pesticida;
- 1.2. Zakonik opisuje suodgovornost više segmenata društva, uključujući vlade, industriju, individualni ili u regionalnim grupama, trgovinu i međunarodne ustanove koje surađuju tako da upotrebljavaju potrebne i prihvatljive pesticide ne bez značajnog nepovoljnog djelovanja na ljude ili čovjekovu sredinu. S tim ciljem sve upute ovog Zakonika vladama i vlastima namijenjene su jednako primjeni u za to odgovornim sredinama;
- 1.3. Zakonik ističe potrebu za zajedničkim naporom uprava zemalja uvoznica i izvoznica da osiguraju efikasnu i sigurnu upotrebu, jer ugrožavanje zdravlja i okoline je posljedica nepravilnog rukovanja ili primjene;
- 1.4. Ovaj Zakonik upućuje na međunarodne organizacije, uprave i vlade izvoznih i uvoznih zemalja, proizvodnju, uključujući proizvođače, trgovinske asocijacije, distributere, korisnike i javne stručne organizacije kao što su grupe za zaštitu okoline, grupe potrošača i radnički savezi.

- 1.5.1. potaći odgovornu i općenito prihvaćenu radnu praksu
- 1.5.2. pomoći zemljama koje još nemaju organiziranu kontrolu koja regulira kvalitetu i prikladnost pesticidnih proizvoda potrebnih u toj zemlji i osigurava sigurno rukovanje i upotrebu ovih proizvoda;
- 1.5.3. unaprijediti npostupke koji potiču sigurnost i efikasnost upotrebe pesticida uključujući smanjenje nepoželjnih posljedica na ljude i okolinu te spriječiti slučajna trovanja zbog neodgovarajućeg rukovanja.
- 1.5.4. osigurati upotrebu pesticida za unapređenje poljoprivredne proizvodnje i ljudskog, životinjskog i biljnog zdravlja.
- 1.6. Zakonik je izrađen da bi se primijenjivao u kontekstu nacionalnog zakona kao temelj na kojem vladine ustanove, proizvođači pesticida, koji se bave trgovinom i drugi građani mogu surađivati svojim raznovrsnim djelatnostima.

Član 2. Definicije

Active ingredient — aktivna tvar — znači biološki aktivni dio pesticida prisutnog — u nekom obliku.

Advertising — oglašivanje — znači propagandu, reklamu prodaje i upotrebe pesticida u javnim medijima, demonstracijom, usmenom riječi.

Banned — zabrana — znači pesticid čija je upotreba zabranjena odlukom vlade zbog zdravstvenih razloga ili zaštite okoline.

Common name — zajedničko ime — znači naziv dat aktivnoj supstanci pesticida od Internacionalne organizacije za standarde ili usvojen od nacionalnih ustanova standarda kao generičko ili nezaštićeno ime samo za taj dio aktivnog sastava.

Distinguishing name — svojstveno, karakteristično ime — znači ime pod kojim je pesticid označen etiketom, registriran i zaštićen nacionalnim zakonodavstvom a može ga upotrebljavati samo proizvođač, da bi se proizvod razlikovao od drugih pesticida koji sadrže istu aktivnu tvar.

Distribucija — znači proces kojim su pesticidi ponuđeni putem trgovačkih kanala na domaća ili međunarodna tržišta.

Environment — životna sredina — znači okolicu, uključujući vodu, zrak, sunce i njihovo međusobno djelovanje kao izvor svih odnosa između njih i svih živih organizama.

Extension service — savjetodavna služba — znači organizaciju u zemlji zaduženu za transfer informacija i savjet farmerima, koja unaprijeđuje poljoprivredu uključujući proizvodnju, rukovanje, skladištenje i trgovinu.

Formulation — formulacija — znači kombinaciju raznih sastojaka i oblik pesticida kod korisnika.

Hazard — znači vjerojatnost da pesticid prouzroči različito djelovanje (štetno) pod uvjetima u kojima se upotrebljava.

Integralno kontroliranje bolesti — znači sisteme kontroliranja štetnika u kontekstu veze okoliša i dinamike populacije s vrstom štetnika pri čemu se primjenjuju prikladne tehnike i metode u dopustivoj mjeri i načinu te se populacije štetnika održava na razini ispod one kad oni uzrokuju ekonomski neprihvatljive štete ili gubitke.

Label — etiketa — oznaka — znači pisanu, štampanu ili grafičku oznaku na pesticidu ilina posudi — ambalaži, u kojoj se nalazi pesticid .

Manufacturer — proizvođač — znači korporaciju ili drugu ustanovu u funkciji (direktno ili u svojstvu agenta) proizvođača aktivne tvari pesticida, njene formulacije ili proizvodnje.

Marketing trgovina — znači sveukupni proces promocije proizvoda, uključujući reklamu i publicitet proizvoda, upute o servisiranju kao i distribuciju i prodaju na domaćem ili na međunarodnom tržištu.

Maximum residue limit (MRL) — maksimalni dozvoljeni — znači maksimalnu dozvoljenu koncentraciju rezidua koja je legalno ustanovljena kao prihvatljiva u hrani, poljoprivrednim proizvodima ili životinjskim krmivima.

Packaging — ambalaža — znači posudu zajedno sa zaštitnim omotom za čuvanje pesticidnih proizvoda do distribucije korisnicima.

Pesticide — pesticid — znači supstancu ili mješavinu kojoj je svrha sprečavanje, uništavanje ili kontroliranje bilo koje bolesti uključujući ljudske ili stočne, neželjenih vrsti biljaka ili životinja koje uzrokuje opasnosti u dodiru s proizvodnjom preradom, transportom ili trgovinom hrane, poljoprivrednih proizvoda, drva ili drugih proizvoda ili stočnom hranom ili koje se mogu prenositi na životinje radi kontrole insekata ili drugih bolesti u ili na njegovim tijelima. Term-naziv-uključuje supstance određene kao regulatore rasta bilja, defolijanti, desikanti ili sredstva za skidanje plodova ili koja djeluju na sprečavanje preranog dozrijevanja i supstance za zaštitu — čuvanje proizvoda prije ili poslije žetve, za zaštitu proizvoda od kvarenja za vrijeme uskladištenja i transporta.

Pesticide industry — industrija pesticida — znači sve organizacije i pojedince koji se bave proizvodnjom, trgovinom, skladištenjem, pakovanjem pesticida i pesticidnih proizvoda.

Pesticide legislation — znači sve zakone i propise — reguliranje proizvodnje, marketinga, skladištenja, pakiranja, i upotrebe pesticida sa svojim kvalitativnim i kvantitativnim aspektima zaštite sredine.

Poison — otrov — označuje supstancu koja može uzrokovati promjenu strukture ili funkcije te dovesti do oštećenja ili smrti kad se apsorbira u relativno maloj količini, kod ljudskih bića, biljke ili životinje.

Poisoning — otvaranje — znači oštećenja ili smetnje uzrokovane otrovom uključujući intoksikaciju.

Predmet — proizvod — znači pesticid u obliku u kojem je pakovan i prodan, a koji obično sadržava aktivnu tvar i pomoćna sredstva i može zahtijevati razrjeđenje prije upotrebe.

Protective clothing — zaštitna odjeća — znači odjeću, materijale ili naprave čija je svrha osiguranja zaštite od pesticida kod rukovanja ili primjene.

Public sector groups — grupe javnog sektora — znači (ali nije ograničeno) naučne asocijacije i udruženja poljoprivrednika; organizacije građana; potrošačke i zdravstvene organizacije; organizacije za zaštitu okoliša i radnička udruženja.

Registration — registracija — znači postupak kojim odgovarajuća nacionalna vladina ustanova odobrava prodaju i upotrebu pesticida na temelju istraživačkih podataka koji su pokazali da je proizvod efikasan za određenu namjenu i da nije suviše opasan za zdravlje ljudi i životinja ili za okolinu.

Repackaging — prepakovanje — znači transfer pesticida iz jednog komercijalnog pakovanja u drugo, obično manjeg sadržaja za prodaju.

Residue — talog — znači svaku specifičnu supstancu u hrani, poljoprivrednim proizvodima ili stočnoj hrani, rezultat upotrebe pesticida. Ovaj izraz uključuje sve derivate pesticida, kao konverzije proizvoda, metabolita, reaktivne proizvode, i nečistoće za koje se smatra da su otrovne. Izvor "pesticidni rezidui" uključuje rezidue nepoznatih ili pomatih izvora (na pr. okoliša) kod upotrebi kemikalija.

Responsible authority — odgovorna ustanova — znači vladina agencija ili agencija odgovorna za reguliranje proizvodnje, distribucija ili upotreba pesticida te za izradu propisa o pesticidima.

Risk — rizik — znači očekivanu učestalost nepoželjnih posljedica izlaganja pesticidima.

Severely restricted — a limited ban — strogo ograničen — ograničena zabrana — znači pesticid koji je praktički posve zabranjen za bilo kakvu upotrebu, ali neke specifične upotrebe ostaju dozvoljene.

Toxicity — toksičnost — neko fiziološko ili biološko svojstvo koje određuje sposobnost neke kemikalije da ošteti ili prosuzručno oštećenje živog organizma.

Trader — trgovac — znači svakoga angažiranog u proizvodnji, uključujući izvoz, uvoz, formuliranje i domaću distribuciju.

Use pattern — način upotrebe — uključuje faktore upotrebe pesticida, kao što su koncentracija aktivne tvari upotrebijene kod izrade, količina primjene, vrijeme trajanja, broj tretiranja, upotreba pomoćnih sredstava i metoda i način primjene koji određuje količinu primjene, vrijeme tretiranja i interval prije žetve, itd.

Član 3 — Upotreba pesticida

- 3.1. Vlade imaju punu odgovornost i moraju upotrijebiti sve svoje snage na regulaciju raspodjele i upotrebe pesticida u svojim zemljama.
- 3.2. Industrija pesticida treba se prilagoditi odredbama ovog Zakonika kao standardu za proizvodnju, raspodjelu i reklamiranje pesticida, osobito u zemljama s nedostatnim odgovarajućim zakonima i savjetodavnom službom.
- 3.3. Vlade i zemlje izvoznice trebaju pomoći moguće proširenje, direktno ili kroz industriju pesticida.
 - 3.3.1. osigurati tehničku pomoć ostalim zemljama, posebno onima s nedostatnim tehničkim stručnim znanjem u ustanovljavanju šteta u vezi s pesticidima, uključujući one u industriji (vidi također član 4);
 - 3.3.2. osigurati praćenje izvoza pesticida naročito u zemlje koje nemaju odgovarajuće propise ili ograničeni (vidi član 8 i 9);
- 3.4. Proizvođači i trgovci trebaju se držati slijedećih pravila kod upotrebe pesticida, posebno u zemljama bez zakona i analitičkih sredstava za primjenu propisa;
 - 4.3.1. dobavljati samo pesticide odgovarajuće kvalitete, pakovanja i oznake-etikete-kao u svakoj specifičnoj trgovini;
 - 4.3.2. svratiti posebnu pozornost formulaciji, prezentiranju, pakovanju i etiketiranju da bi se smanjio rizik korisnika, maksimalno proširila moguća konzistentnost s efektivnim funkcioniranjem pesticida u pojedinim okolnostima upotrebe;
 - 4.3.3. priložiti svakom pakovanju pesticida informaciju i upute u obliku i adekvatnom jeziku kako bi se osigurala efikasna upotreba;

- 3.4.4. dogovoriti — osigurati aktivno praćenje proizvoda do posljednjeg korisnika, te brigu o problemima koji nastaju u stvarnoj upotrebi njihovih proizvoda kao osnove za određivanje potrebe promjena u etiketiranju, uputstvima upotrebe, pakovanju, formulaciji ili proizvodnoj valjanosti;
- 3.5. Pesticide čije rukovanje i primjena zahtijeva upotrebu neudobne i skupe zaštitne odjeće i opreme treba izbjegavati, osobito u tropskoj klimi, te kad proizvod upotrebljava mali broj korisnika.
- 3.6. Nacionalne i internacionalne organizacije, vlade i industrija pesticida trebaju koordinirati napore za proširenje adekvatnih materijala svih tipova kod korisnika pesticida, farmera, farmerskim organizacijama, poljoprivrednih radnika, saveza i ostalih zainteresiranih strana. Osim toga zainteresirane strane će tražiti upute prije upotrebe pesticida i držati ih se kod upotrebe.
- 3.7. Vlade će osigurati prioritet i adekvatna sredstva za valjanu distribuciju i upotrebu pesticida u svojim zemljama.
- 3.8. Potrebni su složni dogovorni naponi kod vlada i tvornica pesticida kako bi se razvio i unaprijedio sistem kontrole bolesti i upotrebe sigurnije i efikasnije metode primjene. Grupe javnog sektora i međunarodnih organizacija aktivno će pomoći takve aktivnosti.
- 3.9. Međunarodne organizacije će osigurati informacije o specifičnim pesticidima i dati uputstva za analizu putem dokumenata kriterija, štampanih letaka, praktične poduke itd.
- 3.10. Treba imati na umu da je razvoj otpornosti bolesti prema pesticidima veliki problem. Zato vlade, industrija, nacionalne institucije i grupe javnog sektora moraju surađivati u razvoju strategije kojom će produljiti vijek korisnih i vrijednih pesticida i smanjiti suprotne posljedice razvoja rezistentnih vrsta.

Član 4 — testiranje pesticida

- 4.1. Proizvođači pesticida trebaju:
 - 4.1.1. osigurati da svaki pesticid i pesticidni proizvod budu adekvatan i efikasno testiran prema poznatim metodama kako bi se vrednovala njegova sigurnost, efikasnost (13) i sudbina (14), s obzirom na različite postojeće uvjete u regijama ili zemljama korištenja;
 - 4.1.2. osigurati da testovi budu provedeni po naučnim postupcima i u skladu sa dobrom laboratorijskom praksom (2); podatke dobivene od svakog testa trebaju procijeniti kompetentni stručnjaci kako bi proizvod bio bezopasan za zdravlje ljudi, biljaka, životinja, divljih životinja i okoline (14);
 - 4.1.3. načiniti kopije ili sažetke originalnih izvještaja testova za ocjenu odgovornih vladinih ustanova u svim zemljama koje će pesticidi biti ponuđeni za prodaju. Vrednovanje podataka treba provesti kvalificirani stručnjaci;
 - 4.1.4. paziti da preporučeni način upotrebe, obilježavanja i upute, pakovanje, tehnička literatura i reklamiranje vjerno održavaju rezultate tih naučnih testova i ocjena;
 - 4.1.5. na zahtjev neke zemlje osigurati savjet i metode za analizu aktivne tvari ili formulacije njihovih proizvoda i osigurati potrebne analitičke standarde;
 - 4.1.6. osigurati savjete i pomoć u obuci tehničkog osoblja u relevantnom analitičkom radu. (Organizatori trebaju aktivno pomoći u tom naporu);

- 4.1.7. provoditi pokusni rad s reziduima za tržište u skladu s uputstvima FAO-a prema dobroj analitičkoj praksi (3) i podacima reziduima u usjevima (4 i 15) u cilju osiguranja osnove za ustanovljivanje primjerene maksimalne granice rezidua (MRLs).
- 4.2. Svaka zemlja može ili mora imati olakšice da bi se pokusom ustanovila i verificirala kontrola kvalitete pesticida određenog za prodaju, te ustanovila količina aktivne tvari i prikladnost njihove formulacije (6).
- 4.3. Međunarodne organizacije i druga zainteresirana tijela će raspoloživim resursima razmotriti pomoć u osnivanju analitičkih laboratorija za pesticide zemlje uvoznice, bilo u zemlji ili na multilateralnoj regionalnoj bazi; takvi će laboratoriji biti prihvatljivi za analizu rezidua te mogu adekvatno dopunjavati analitičke standarde otapala i reagense.
- 4.4. Izvozne i internacionalne organizacije moraju imati aktivnu ulogu u pomoći zemljama u razvoju osposobljavanjem osoblja za interpretaciju i evaluaciju podataka testa.
- 4.5. Industrija i vlade će surađivati u uvođenju sudbine pesticida i posljedica na okoliš pod poljskim uvjetima (14).

Član 5. — Smanjenje opasnosti za zdravlje

- 5.1. Vlade koje to nisu dosad učinile, sada će:
 - 5.1.1. uvesti registraciju pesticida i kontrolnu shemu prema uputama u članu 6,
 - 5.1.2. odlučiti, i s vremena na vrijeme kontrolirati, da li se pesticidi prodaju u njihovoj zemlji, da li je njihova upotreba prihvatljiva i prikladna u svakom segmentu javnosti,
 - 5.1.3. osigurati vodstvo i upute za postupak zdravstvenih radnika, liječnika i bolničkog osoblja u slučaju trovanja,
 - 5.1.4. ustanoviti nacionalno ili regionalno informiranje o trovanju i kontrolne centre na strateškim lokacijama da bi se osigurala neposredna i stalna liječnička pomoć telefonom ili putem radija. Vlade će sabrati točne informacije o pesticidima sa zdravstvenog aspekta. Potrebno je stručno obučiti ljude i osigurati dovoljna sredstva da bi se prikupile precizne informacije,
 - 5.1.5. podržavati savjetodavnu službu da organizacije farmera budu dovoljno informirane o branju i sakupljanju pesticidnih proizvoda prikladnih za upotrebu u toj okolini,
 - 5.1.6. kooperacijom s industrijom odlučili kad su pesticidi pogodni za izlaz na tržište u proizvodnji hrane, u medicini, kao ostali proizvodi za domaću potrošnju ili neku drugu primjenu ili odjeću; oni će biti stvarno osijeljeni od ostalih tržišnih proizvoda da se izbjegnu mogućnosti kontaminacije ili pogrešne zamjene. Tamo će biti označeni kao opasni materijal. Potrebno je poduzeti sve napore da se javnost obavijesti o opasnosti zajedničkog skladištenja prehrambenih proizvoda i pesticida.
- 5.2. Čak kad postoji shema kontrole u svom postupku industrija će:
 - 5.2.1. kooperirati u povremenom ponovnom ocjenjivanju pesticida koji su prodani kao i u osiguranju kontrole centara otrova i pružanju drugih zdravstvenih praktičnih uputa o opasnosti,
 - 5.2.2. poduzimati svaki mogući napor da se smanji opasnost:
 - 5.2.2.1. izradom manje toksičnih formula,

- 5.2.2.2. uvođenjem proizvoda gotovih za upotrebu ready-to-use-pakovanja i drugih sigurnijih i efikasnijih metoda primjene,
- 5.2.2.3. upotrebom kontejnera — posuda — koje nisu privlačne za ponovnu upotrebu i uvođenjem programa odvrćanja od njihove ponovne upotrebe,
- 5.2.2.4. upotrebom kontejnera djeca ne mogu doći u napast da ih otvore osobito za toksične proizvode,
- 5.2.3. zaustaviti prodaju i povući proizvode s tržišta kad sigurnost upotrebe uza sve upute i restrikcije nije moguće.
- 5.3. Vlada i industrija će nadalje smanjiti opasnost izradom propisa za sigurno skladištenje i raspolaganje pesticidima i kontejnerima u skladištima robnih kuća i na pojedinim gospodarstava kao i kontrolom materijala (smeća) što su proizvođači odbacili.
- 5.4. izbjegavajući neopravdanu zabunu i uzbunu javnosti, javni sektor će razmotriti sve značajne činjenice i utvrditi razlike u rizicima između pesticida i njihove upotrebe.
- 5.5. Kod uvođenja olakšica u proizvodnji u zemljama u razvoju proizvođači i vlada trebaju kooperirati.
 - 5.5.1. usvojiti inženjerske standarde i siguran način rada primjenjen prirodni proizvodnje i vodeći računa o opasnosti,
 - 5.5.2. poduzeti sve mjere opreza za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika, suradnika i okoline,
 - 5.5.3. primjenjivati takve postupke sigurnosti koji će omogućiti da proizvodi budu izrađeni prema određenim standardima čistoće, suvremenih dostignuća, stabilnosti i sigurnosti.

Član 6. — regulatorni i tehnički zahtjevi

- 6.1. Vlada će:
 - 6.1.1. započeti akciju da se uvedu potrebni zakoni za regulaciju, kao i registraciju pesticida i načine upute za njeno efektivno jačanje, kao i organizaciju odgovarajućih odgojnih, savjetodavnih i zdravstvenih služba “The FAO guidelines for the Registration i kontrolu pesticida—predat će se što prije na lokalnu upotrebu, uzimajući u obzir socijalna i ekonomska uvjete, nivo pismenosti, klimatske uvjete i opravdanost funkcije pesticida;
 - 6.1.2. nastojati da se uvedu sheme registracije pesticida i infrastrukture prema kojima se proizvod može registrirati prvo za domaću upotrebu i zatim osigurati da svaki pesticidni proizvod bude registriran prema zakonu ili propisima zemlje gdje se upotrebljavaprije nego što se može tamo provoditi;
 - 6.1.3. zaštititi vlasnička prava upotrebe podataka;
 - 6.1.4. sabrati i protokolirati podatke o stvarnom uvozu oblicima i upotrebi pesticida u svakoj zemlji s ciljem procjene širenja bilo kakvih posljedica za ljudsko zdravlje ili okolinu, i sljediti način upotrebe određene količine ekonomske i druge svrhe.
- 6.2. Industrija pesticida će:
 - 6.2.1. osigurati objektivnu procjenu zajedno s dodatnim podacima o svakom proizvodu;
 - 6.2.2. osigurati da se označe aktivna tvar i drugi sastojci pesticidnih preparata prema identitetu, kvaliteti, čistoći i sastavu testiranih supstanci, vrednovanih i deklariranih prema toksičnosti i prihvatljivosti za okoliš,
 - 6.2.3. osigurati da aktivne tvari i sastojci proizvoda za pesticide u svakoj internacionalnoj specifikaciji budu usklađeni sa specifikacijom FAO (6) ako su namijenjeni upotrebi u poljoprivredi, i sa WHO specifikacijom pesticida (12) ako su namijenjeni upotrebi u javnom zdravstvu;

- 6.2.4. verificirati kvalitet i čistoću pesticida ponuđenih na prodaju;
- 6.2.5. kad se pojave problemi, poduzeti akciju korigiranja i prema potrebi zatražiti pomoć vlade za rješenje poteškoća.

Član 7. — Valjanost i upotreba

- 7.1. Odgovorne vlasti će pokloniti specijalnu pažnju izradi propisa i regulacije o valjanosti pesticida. Ovi trebaju biti u skladu sa stvarnim podacima prakse i ekspertize o upotrebi pesticida kod korisnika. Parametri na kojima se zasnivaju odluke variraju i moraju se čuvati u deskreciji svake vlade, pri donošenju mišljenja o stanju u dotičnoj zemlji.
- 7.2. U dodatku, vlasti će zabilježiti i ako treba, promijeniti FAO preporuke za klasifikaciju opasnih pesticida — The FAO recommended Classification of pesticides by hazard⁽⁷⁾ i postojećim simbolima opasnosti označiti vrstu opasnosti pri donošenju vlastitih regulatornih mjera. U svakom slučaju tip formulacije — i metoda primjene određuje se prema procjeni rizika i restrikciji prema procjeni rizika i restrikciji prema proizvodu.
- 7.3. Dvije metode restrikcije vrijednosti primjenjuju se kod raznih vlasti: naime, da se proizvod ne registrira, ili ako se registrira, njegova valjanost se kod nekih korisnika ograničuje u skladu s procjenom opasnosti u toj zemlji ili jednom njenom dijelu.
- 7.4. Svi pesticidi namijenjeni javnoj upotrebi trebaju se pakovati i označiti u skladu s "FAO-Guidelines packaging (8) and labelling" — FAO upute o pakovanju i označavanju — i prema propisima te zemlje.
- 7.5. Do zabrane uvoza, prodaje i nabave nekog vrlo toksičnog proizvoda može doći ako su kontrolne mjere ili trgovinska praksa nedostatne da bi osigurale sigurnu upotrebu tog proizvoda. Ipak, odluku treba donijeti u okviru uvjeta neke zemlje.

Član 8. — Distribucija i prodaja

- 8.1. Industrija će:
 - 8.1.1. testirati sve pesticidne proizvode da se ocijeni sigurnost za ljudsko zdravlje i okolinu prije prodaje, kako je propisano u členu 4, i osigurati da se efikasnost i stabilnost svih pesticidnih proizvoda ispita na isti način kao i tolerancija usjeva prema postupku koji će predskazati rezultate u uvjetima u regiji gdje će se proizvod upotrebljavati prije nego se oni ponude na prodaju,
 - 8.1.2. dostaviti rezultate svih testova lokalnim vlastima u svrhu odobrenja prije nego proizvodi uđu u trgovinske kanale dotične zemlje,
 - 8.1.3. poduzeti sve potrebne mjere da se osigura da pesticidi ulaze u internacionalnu trgovinu u skladu sa FAO (6), WHO (12) ili ekvivalentnim specifikacijama sastava i kvalitete (gdje se te specifikacije izrađuju) i prema principima sadržanim u odgovarajućim FAO uputama i u pravilnicima i propisima za klasifikaciju i pakovanje, u trgovanju, obilježavanju i dokumentaciju koja se vodi kao kod internacionalnih organizacija za transport¹ (ICAO, IMO, RID AND IATA djelomično).

1 ICAO — International civil aviation organization

IMO — International maritime organization

RID — International regulations concerning the carriage of dangerous goods by rail

IATA — International air transport association

- 8.1.4. voditi računa da se pesticidi za izvoz proizvode od tako kvalitetnih sastojaka i standarda kao i oni koje proizvođač primjenjuje kod domaćih proizvoda;
- 8.1.5. osigurati da pesticidi proizvedeni u podružnici su zadovoljavajuće kvalitete sastojaka i standarda kao i u zemlji domaćina i u matičnom poduzeću;
- 8.1.6. podsticati uvozne agencije, državne ili regionalne proizvođače i njihove prodajne organizacije, da surađuju u svrhu postizanja sajamske prakse i sigurnosti trgovine i distribucije te suradnjom s vlastima izbjegavati bilo kakav nezakonit postupak u industriji;
- 8.1.7. priznati da proizvođač i distributor mogu povući neki pesticid kad se uoči da taj pesticid predstavlja veliku opasnost za ljudsko i životinjsko zdravlje i okolinu onda upotrebljava kako je preporučeno;
- 8.1.8. nastojati da se pesticidi prodaju i nabavljaju kod renomiranog trgovca koji je pomogućnosti član poznate trgovinske organizacije;
- 8.1.9. nastojati da osobe uključene u prodaju svakog pesticida primjereno obučene, da mogu pružiti kupcu savjete o sigurnosti i efikasnosti upotrebe;
- 8.1.10. opskrbiti skladište količinom i tipovima prikladnim za potrebe malih farmerima i ostalih lokalnih korisnika da se izbjegne opasnost rukovanja i rizik preprodavača ili prepakovanja proizvoda u neprikladne i nekalibrirane posude;
- 8.2. Vlade i odgovarajuće vlasti trebaju donijeti regulatorne mjere za zabranu prepakovanja, pretakanja ili odmjeravanja bilo kojeg pesticida u hranu ili u kontejner za živižne dnamirnice i treba uvoditi storge kaznene mjere da se takva praksa ne bi provodila.
- 8.3. Vlade i zemlje uvoznice hrane i poljoprivrednih potrepština dobro će upoznati poljoprivrednu praksu u zemljama s kojima truguju i u skladu s preporukama "Codex Alimentarius Commission-kodeksa prehrambene komisije — ustanovit će pravnu osnovu količine rezidua pesticida na temelju pozitivne prakse (10 i 15).

Član 9. Izmjena informacija

- 9.1. Vlada zemlje izvoznice pesticida koja poduzima akciju za zabranu ili strogu restrikciju upotrebe ili trogvanja pesticidima u cilju zaštite zdravlja ili okoliša treba obavijestiti, direktno ili indirektno, određene državne vlasti u drugim zemljama o akciji koju je poduzela (16).
- 9.2. Zadatak obavještanja o kontrolnoj akciji je da se dade kompetentnim vlastima u drugim zemljama mogućnost da ocijene rizike i s pesticidom i da donesun pravovremene odluke u vezi s uvoznom i upotrebom pesticida uzimajući u obzir lokalne zdravstvene ekonomije, okolišane i administrativne uvjete. Minimalni podaci za taj zadata jesu:
 - 9.2.1. Identitet (zajednički naziv, za razliku od kemijskog naziva);
 - 9.2.2. Kratki opis kontrolne akcije i razlozi za nju. Ako se na temelju kontrolne akcije zabrani ioli ograniči neka upotreba a druga neka druga upotreba potrebno je o tome izvijestiti.
 - 9.2.3. Činjenica da je dopunska informacija načinjena i vrednovana te postoji adresa mjesta točke u zemlji izvoznici na koje će se uputiti zahtjev za slijedeću informaciju.

- 9.3. Ako se to za izvor zabranjenog ili strogoograničenog pesticida traži, zemlja izvoznica će se pobrinuti da se određenim vlastima u zemlji uvoznici dostave odgovarajuće informacije;
- 9.4. Zadatak informacije obzirom na izvoz je da podsjeti zemlju uvoznicu o originalnoj dokumentaciji-notifikaciji — u vezi s kontrolnom akcijom i da ju upozori na činjenicu da se očekuje izvoz ili je on u toku. Najnužniji podaci svrhu sastoji se od:
 - 9.4.1. kopije ili izvora podataka za informaciju kad je prijavljeno poduzimanje kontrole,
 - 9.4.2. Upozorenje da se očekuje izvor kemikalija ili da je već u toku.
- 9.5. Rezultate akcije kontrole treba dati što prije nakon provedene akcije kontrole. Za zabranjene ili strogo ograničene pesticide prije uvođenja Zakonika rezultat izvršene akcije kontrole treba predati Internacionalnom Registru Potencijalnih Toksičnih Kemikalija (IRPTIC), ukoliko takova informacija već postoji.
- 9.6. Informacije u vezi s izvozom treba nabaviti u vrijeme prvog izvoza, slijedeći akciju kontrole u slučaju nikakvog značajnog napretka nove informacije ili uvjete oko akcije kontrole. To je nastojanje da informacija bude dobavljena ranije nego izvoz.
- 9.7. Takve informacije od zemlje izvoznice treba staviti u zaštitu tajnosti podataka u zemlji uvoznici.
- 9.8. Vlada zemalja uvoznica će:
 - 9.8.1. ustanoviti unutarnji postupak za primanje i rukovanje informacijom zemlje izvoznice i
 - 9.8.2. osigurati da se takva informacija ne upotrebljava za druge svrhe, koje nisu u skladu s pravilom GATT-General Agreement on Tariffs and Trade — Općeg sporazuma o carinama i trgovin.

Član 10 — Oznake, pakovanje, skladištenje i dispozicija

- 10.1. Svi kontejneri za pesticide moraju biti jasno označeni u skladu s prihvaćenim internacionalnim uputama, kao što su FAO-Guidlines on Good Labelling Practise (9) — FAO upute za označavanje robe (etiketiranje).
- 10.2. Industrija će upotrebljavati etikete za označavanje koje će:
 - 10.2.1. sadržavati odgovarajuće upute s kojima će poznati istraživačke i savjetodavne agencije u zemlji prodaje;
 - 10.2.2. sadržavati odgovarajuće simbole i slike-crteže-često kao dodatak pisanim uputama upozorenjima;
 - 10.2.3. u međunarodnoj trgovini jasno istaknuti odgovarajući hazard Classification of the contents (7) — Svjetske zdravstvene organizacije — Klasifikaciju opasnosti sadržaja ili, ako nije u skladu s nacionalnim propisom, upotrijebiti odgovarajuću klasifikaciju;
 - 10.3.4. uključiti, na odgovarajućem jeziku ili jezicima upozorenje protiv ponovne upotrebe posude-kontejnera i upute za bezopasno odlaganje ili dekontaminaciju praznih posuda;
 - 10.2.5. identificirati svaki komadić robe iz serije proizvoda brojem slovima koja svatko može čitati, transkribirati i razumijeti bez potrebe odgonetavanja;
 - 10.2.6. treba označiti datum (mjesec i godinu) proizvodnje svakog proizvoda s odgovarajućom uputom o stalnosti skladištenju.

- 10.3. Industrija će osigurati:
 - 10.3.1. pakovanje, skladište i dispoziciju pesticida u skladu FAO Guidelines for the packaging and storage of Pesticides (8) — FAO uputama pakovanju i skladištenju pesticida, FAO Guidelines on the Disposal of surplus Pesticides and Pesticide Containers (11) — FAO uputama o dispoziranju pesticida i pesticidnih kontejnera i WHO Specifications for Pesticides Used on Public Health (12) — WHO specifikacije o pesticidima upotrebljavanim za javno zdravlje (2),
 - 10.3.2. u suradnji s vladama, pakovanje ili prepakovanje je dozvoljeno samo u dovoljnim prostorijama i da su poduzete mjere da se osoblje adekvatno zaštiti od opasnosti trovanja, te da će proizvod biti propisno pakovan i označen i osiguran prema kvaliteti standarda.
- 10.4. Vlade će donijeti potrebne propise za zabranu prepakovanja, prelijevanja ili razrješivanja bilo kojeg pesticida u hranu ili u posudu za živežne namirnice u trgovačkoj mreži i strogo forsirati kaznene mjere da bi se stvorila takova praksa.

Član 11 — Oglašavanje

- 11.1. Industrija će osigurati da:
 - 11.1.1. se sve osobine upotrebljene u oglašavanju mogu dokazati tehničkom analizom
 - 11.1.2. oglasi ne sadrže nikakve izjave ili vizuelne prikaze koji direktno ili indirektno, izostavljanjem, “nejasnoćama” ili pretjeravanjem (prava) mogu zavarati kupca obzirom na sigurnost proizvoda, njegovu prirodu, sastav, prikladnost za upotrebu ili službene procjene ili pokuse,
 - 11.1.3. pesticidi kojima prema propisima mogu rukovati samo obučeni ili registrirani tehničari ne smiju se oglašavati u časopisu osim ako je ograničena upotreba jasna i vrlo uočljiva,
 - 11.1.4. tvrtka ili privatnik u zemlji nemaju istovremeno na tržištu razne pesticidne aktivne tvari ili kombinacije tvari pod jednim nazivom;
 - 11.1.5. oglašavanje ne potiče upotrebu drugog nego tog specifičnog i istraženog naziva;
 - 11.1.6. pagadni materijal ne sadrži savjete istraživačkih i savjetodavnih agencija;
 - 11.1.7. oglašavanje ne zloupotrebljava rezultate ili citate iz tehničke i naučne literature, kao ni naučni žargon da se dobije dojam da oglas ima naučnu osnovu koje nema;
 - 11.1.8. oglas spominjući ne sadrži navode kao “siguran”, “neotrovan”, “neopasan”, “netoksičan”;
 - 11.1.9. uspoređivanje sigurnosti raznih proizvoda se ne provodi;
 - 11.1.10. ne daju se krivi izvještaji u vezi s efikasnošću proizvoda;
 - 11.1.11. ne daju se nikakve garancije na pr. “više profita s...”, “garancija visokih priroda” jasnih dokaza o valjanosti proizvoda;
 - 11.1.12. oglas neka ne sadrži nikakav vizuelni prikaz opasnosti, ili primjene, bez dovoljno zaštitne odjeće, upotrebe blizu hrane, upotrebe od strane djece ili blizu djece;
 - 11.1.13. oglasni ili propagandni materijal svraća pozornost upozorenjima i simbolima s uputa na etiketama (9);
 - 11.1.14. tehnička literatura daje upute o pravilnim postupcima kao što su preporučene doze, intervali prije žetve;
 - 11.1.15. ne činiti lažno niti zlonamjerno uspoređivanje s drugim pesticidima;

- 11.1.16. sve osoblje uključeno u trgovinu treba biti primjereno obučeno i posjedovati dovoljno tehničkog znanja da može pružiti potpune, točne i valjane podatke o prodanom proizvodu;
- 11.1.17. oglašavanje potiče kupce i korisnike da pažljivo čitaju upute ili se one čitaju nepismenima;
- 11.2. Internacionalne organizacije i javne sektorske grupe trebaju pripaziti na odstupanja od tog člana (zakonika);
- 11.3. Potrebno je da vlade u suradnji s proizvođačima unaprijede prodaju i infrastrukturu time da osiguravaju javne službe oglašavanja sigurnosti i objelotvornosti upotrebe pesticida. To oglašavanje je fokus raznih faktora pesticida upotrebe i održavanja i pribora, posebno opasnosti za djecu i trudne žene, opasnosti od neupotrebe kontejnera i važnosti slijeda uputa.

Član 12 — Napomene o pridržavanju Zakonika

- 12.1. Zakonik treba objaviti i razmotriti putem zajedničkih akcija vlada, pojedinačnih ili regionalnih grupa, određenih organizacija i tijela sistema Ujedinjenih nacija, internacionalnih vladinih organizacija, ne vladinih organizacija i idnustrije pesticida.
- 12.2. Zakoniku moraju posvetiti pažnju svi zaposleni u proizvodnji, trgovini i upotrebi pesticida i u kontroli tih djelatnosti, tako da vlade same ili u regionalnim grupacijama, industriji i internacionalnim ustanovama, svaka sa svojom odgovornošću porade zajedničkim radom da se postignu zadaci Zakonika.
- 12.3. Sve stranke navedene u tom Zakoniku trebaju razmotriti taj Zakonik i unapređivati principe i etiku izloženu u Zakoniku, bez obzira na drugačija gledanja zakonika. Industrija pesticida surađivat će u cijelosti razmatrajući Zakonik i unapređujući principe i etiku izloženu u Zakoniku, bez obzira na vladin stav u razmatranu Zakonika.
- 12.4. Nezavisno od svih mjera poduzetih poštivanjem tog Zakonika, sve zakonite mjere kao zakonodavne, administrativne, pravne, običajne, što se tiču odgovornosti, zaštite potrošnje, konzervacije, kontrole zagađivanja (okoline) i ostalih poslova trebaju se striktno primjenjivati.
- 12.5. FAO i ostale kompetentne internacionalne organizacije dat će pri usvajanju i punu pomoć provođenju Zakonika.
- 12.6. Vlade će se pobrinuti da se Zakonik poštuje i izvijestiti generalnog direktora FAO o načinjenom napretku.
- 12.7. FAO Upravni organi i njegovu djelotvornost će povremeno ispitivati odnos prema Zakoniku. Zakonik treba promatrati kao dinamičan tekst koji je trebalo donijeti kao potrebu suvremenog uzimajući u obzir tehnički, ekonomski i socijalni napredak.

Reference

1. Report of Second Government Consultation on International Harmonization of Pesticide Registration Requirements. FAO, Rome, 11—15 October 1982.
2. Good Laboratory Practice, C (81) 30, Annex II Organization for Economic Cooperation and Development, Paris, 1981.
3. Good Analytical Practice (GAP), Report to the 15th Session of the Codex Committee on Pesticide Residues. The Hague, 3—10 October 1983 (appendix V, Annex II)
4. FAO Guidelines on Crop Residue Data, FAO, Rome, 1985.
5. FAO Guidelines for the Registration and Control of pesticides (including a model scheme for the establishment of national organizations). FAO, Rome, 1985.
6. The Use of FAO Specifications for Plant Protection Products, FAO Plant Protection Products, FAO Plant Production and Protection Paper 13, Rome, 1979.
7. The WHO Recommended Classifications 1984—1985, Ref. V.B.C./82.2, World Health Organization, Geneva, 1984.
8. FAO Guidelines for the Packaging and Storage of Pesticides, FAO, Rome, 1985.
9. FAO Guidelines of Good Labelling Practice for Pesticides, FAO, Rome, 1985.
10. Good Agricultural Practices (GAP), Report of the 15th Session of the Codex Committee on Pesticide Residues, The Hague, 3—10 October 1983 (appendix, V, Annex 1).
11. FAO Guidelines for the Disposal of Waste Pesticides and Pesticide Containers on the Farm, FAO, Rome, 1985.
12. WHO Specifications for Pesticides Used in Public Health, Sixth Edition, WHO, Geneva, 1985.
13. FAO Guidelines on Efficacy Data for the Registration of Pesticides for Plant Protection, FAO, Rome, 1985.
14. FAO Guidelines on Environmental Criteria for the Registration of Pesticides, FAO, Rome, 1985.
15. Codex Recommended National Regulatory Practices to Facilitate Acceptance and Use of Codex Maximum Limits for Pesticide Residues in Foods. ALINORM 85/24 A-Add. 2, FAO, Rome, 1985.
16. Provisional Notification Scheme for Banned or Severely Restricted chemicals (adapted by the governing Council of the United Nations Environment Programme, UNEP, in decision 12/4 of 28 May 1984, UNEP, Nairobi, 1984.